

כ"א שבר תורה גופא, (ובעין זה הוא צריש ע"י כלום יב
צבם מגיד זאת ואין זאת אלא תירכ כ"י ברצב גשרים הרצב
מרחללות כ"י בשביל ישראל שיתעסקו בתורה כ"י) וא"כ
מכשיכ בלש המחיז צדכ וגם הוא בערבות, שזדאי
תתיחס גם לו המלכ גופא גרמחו וכוליאו את חצרו, וא"כ
עתה דאיכ גם נשים שאין בערבות יוכלו לכוליא אחריה, ז"א,
דכן אמנם אחרי גרמחה והשתדלותה צדכ נחשבת כאלו
גם היא עשהה כדבר, אצל אנו דנין גם על תחלת חיוב
ההשתדלות, וודאי דהיא אינה מחויבת להשתדל דאינה
בערבות וע"כ אינה נקראת מחויבת צדכ:

ועפ"י מחייב לן הא דמלכו צבמה מלכות שהעושה אותן
לאחרים מצד גם ברכת המלכ, ומכאן צרימפ"ה
מהל' ברכות הל' י"ג קצב מזוכה עשה מעקה או הפרש תרומה
לאחרים מצד השליח הקצ"ו כ"י ובאכע"ז סי' ל"ד המקדש
ע"י שליח מצד השליח ברכת ארוסין, ולכאורה קשה דאיך
מצד השליח כיון שאין לו שייכות עתה בלכותה מלכ,
ובשלמא אם צעל המלכ הוא אכלו ושומע בצרכה, אז אמרין
דשומע כעונה, אצל ודאי בכל המקומות הנ"ל מיירי גם צלין
צעל המלכ בלכותה מעשה, וכך דינא דברכת ארוסין ע"י
שליח למדו דהו' כחצות ז' מויצרכו את רצקה, וכתם ודאי
כ"י שלא צפני יחקה, וא"כ קשה הנ"ל, וכבר עמד ע"ז המג"א
סי' תל"ז לענין ברכת על ציטור ע"י שליח יע"ש, ועיון
מג"א סי' שס"ו ס"ק כ', אלא ודאי הוא הדבר אשר דצרכו
דכיכא דהשתדל בלכזה מלכ לזולתו, אז לכותה מלכ ממש
נחשבת כאלו הוא שייך צה עתה ופעולת המלכ נקראת גם
על שמו, ושיעור שייך לצדק הקצ"ו, ועפ"י שפיר כתבו דהו'
דאלו מתרמי ל"י לתוקע ליצורא אחרינא נקרא אז מחויב
בלכותה דבר גופא, ועל ל"ר כצדא זו סוצב גם דצרי המרדכי
הנ"ל, ודצרי דהו' והמרדכי הנ"ל לזקו יחדיו צעכ"י:

סימן סא

בענין חיוב ביטול סלאכה לשמוע מקרא מגילה:

כתב כ"י צרפ"ק דמגילה דהא דאמרין שם משפח
ומשפחה כ"י שמצטלין עבודתן וצלין לשמוע מקרא
מגילה, שהוא דוקא ציכולים אח"כ להשלים העבודה, הא
ל"ה אין מצטלין עבודה דאורייתא משום מגילה דצבן, והקשה
צט"ז סי' תרפ"ז, דהא אמרין דמגילה עדיף מת"ת, וכלא
התם צת"ת נדחה לגמרי מפני מגילה, דמגילה בלימוד שיש
עליו עכשיו אי"א צתשלומין, שמה שילמוד אח"כ הוא מלכ
צפ"ט, יע"ש:

אך לפיענ"ד אין זה ענין, דהא צאמת מלכות וכגית צו
יומם וליכא הוא מקיים גם עתה צקריאת המגילה
ובעין דאיתא צירושלמי רפ"ק דברכות לרש"י לענין ק"ש,
זה שיעון זה שיעון ואין מצטלין שיעון מפני שיעון יע"ש,
אלא הא דאמרין דמצטלין ת"ת מפני מקרא מגילה, כיינו
שיש לו שיעור קצוב ללמוד מס' או סוגיא הנלרכת לו צכליכות
לימודו, ושיעור זה צאמת אינו נדחה לגמרי, דהא יוכל ללמוד
לאחר המגילה, ופשוט הוא:

ומריטין כשהן עומדין, שהקשו דהא קעבר משום צל תוסוף
וכ"ת כיון דצבר ולא הי"ל שלא צזמנו כ"י הא אמרין צבי
צרכת כהנים כ"י כיון דאלו מתרמי ל"י ליצורא אחרינא כל
יומא זמניה, ה"י אי מתרמי ל"י ליצורא אחרינא דהר תקע
לכו עכ"ד דהו' והתם לענין תקיעות הוא ממש כהא דמרדכי
הנ"ל, דאי מתרמי ל"י ליצורא אחרינא להחוקק, גם התם
אין המלכ על החוקק כ"א על הליצור והוא רק שלוחן
לכוליאו, והחמ"י שיע"ד המרדכי הנ"ל תיסוב עתה גם ע"ד
דהו' הנ"ל, ומלכתי שכבר עמד ע"ד דהו' הנ"ל צדו"ה רעקיא
ונשאר צתימה, וצתם אור"ה סי' קס"ז כשיצ ע"י, דכיון דהר
אעפ"י שילא מוליא הוא משום דכ"י ישראל ערצין הי"ל כאלו
הוא חייב עדין בלכותה מלכ ולא כג"י ל"י דלא תקע ושיפיר
כהצו דהו' עכ"ד:

ועדין לא הונח לנו דהא דה"ך מלכ מתרמי ל"י ליצורא
אחרינא כל יומא זמניה לענין צ"כ הוא צצ"י ענינים,
כן בהשתדלות ועשיית הדבר צעת דמתרמי ל"י ליצורא אחרינא,
וכן ציתם ושייכות המלכ, כלומר שנקראת על שם הכהן
המצדק, משא"כ לענין תוקע דאיני אלא מטעם ערבות, עליו
הוא אך חיוב ההשתדלות ועשיית הדבר צעת דמתרמי ל"י
ליצורא אחרינא כלומר לתקוע להם ולהליאם יד"ה, אצל התייחסות
המלכ אז לכאורה שהיא שייכה אך להשומעין ולא להחוקק,
הגע צעלמך צמשל מ"הערבות, הערצ מחויב להשתדל כי יפרע
כלוכ את חוצה, ואם לא אז מחויב צעלמו לפרוע, ואם
השתדל צכל מו"י השתדלויות, ואף אם כלוכ לו להלכר מטות
מכיסו וכלוכ סילק חצו צאותן המעות, הכי יתייחס אז
הפרעון להערצ, ודאי דלא כ"א להלכר, (ומה שהלכר לו מטות
לסלוק חצו ל"מ שלו כי מלכ להולאח ניתה) וכ"י דכותה כ"א
מישראל ערצ צעד חצו על מעשה המלכות ומחויב להשתדל
צזה, אמנם אחרי שהשתדל ותקע לכוליא חצו והוא צבר
ילא, לכאורה דמלכות התקיעה גופא נקראת על שם השומעין
ולא על שם החוקק, אם כי צודאי לא יקופח שכרה אצל
לא שבר שופר כ"א שבר מלכ כוללת שגם לישראל חצו
לקיים מלכ:

אלא שמחויבין אנו להמתיק הענין, והוא דצאמת צכל
מעשה המלכות אף מי שאינו צגדר ערבות כגון
נשים (לשיטת הרא"ש צרכות הנ"ל) אם ישתדל איש צעד
זולתו, אז לכותה המלכ גופא נחשב גם על שם המשתדל,
ואם א' תקע לכוליא חצו המחויב, אין אנו אומרים שרק
השומע לצדו קיים עתה מלכות שופר, והחוקק לא קיים רק
מלכ מהמלכות כוללות כמו ואהצת לרעך אי מלכות השבת נפשו
וכדומה, אלא שאנו דנין שהחוקק והמשתדל קיים צעלמו
בלכותו מעשה מלכות שופר גופא, ואם כי מכצדא אין לנו
אמנם מגמרא יש לנו סמוכין קרובים לזה, והוא צהש"ס
דסוטה כ"א אם יש לה זכות תולכ לה כ"י זכות דמאי
אילימא זכות דתורה מי מפקדה, ואלא זכות דמלכ מי
מגניא כ"י, ומשני דמקרין ומתנין צנייכו ונטרין לגצרייכו
עד דאתו מצי מדרשא כ"י, כ"י גם צהש"ה דלא שייכא בתורה
כלל מלכ עלמא וגם אינה בערבות, עכ"ז צעד ההשתדלותה
וגרמחה להולת צת"ת למי ששייך צזה, נחשב גם לה כאלו
היא העוסקת בתורה ומתנין לה שכה, ולא שכה מלכ צלחוד

סליק חרק אורח חיים

בעזרת רוכב שמים: